

ISBN NO : 978-605-05-1755-2

ESER ADI : GERİ GÖNDERME MERKEZLERİNDE İNSAN HAKLARI
HUKUKUNA İLİŞKİN TEMEL SORUNLAR

YAZAR ADI : KUBİLAY REŞBER

YAYIM YILI : 2023

GERİ GÖNDERME MERKEZLERİNDE İNSAN HAKLARI HUKUKUNA İLİŞKİN
TEMEL SORUNLAR

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1755-2

© Yetkin Yayınları 2023

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

Kubilay REŞBER

**GERİ GÖNDERME MERKEZLERİNDE
İNSAN HAKLARI HUKUKUNA
İLİŞKİN TEMEL SORUNLAR**

Ankara 2023

Akbulut, Merve. "Türk Yabancılar Hukukunda İdari Gözetim". Yüksek Lisans Tezi İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018, 245.

Anayurt, Ömer. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında İşkence Kavramı". Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12, sy 1 (2008): 421-60.

Aras, Bahattin. "Hükümlü Ve Tutukluların İnsan Onuruna Uygun Koşullarda Barınma Hakkı". Yaşar Hukuk Dergisi 4, sy 2 (t.y.): 5-59.

Arsan Öncü, Gülay. "Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı", Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi – 8, 2019.

Artuk, M. Emin, Ahmet Gökçen, ve A. Caner Yenidünya. Ceza Hukuku Özel Hükümler. 12. bs. Adalet Yayınevi, 2014.

Asar, Aydoğan. Yabancılar hukuku. 7. bs. Seçkin, 2021.

Aytekin, Didem. "Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin Geri Göndermeme İlkesi İle İlgili Olan Kararlarının İncelenmesi". Yaşar Hukuk Dergisi 2, sy 1 (t.y.): 30-88.

Baykal, Seçkin, ve Levent Yılmaz. "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile Göç İdaresi Bağlamında Türkiye'nin Yeni Göç Siyaseti". Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi 7, sy 2 (01 Temmuz 2020): 633-52.
<https://doi.org/10.17541/optimum.739217>.

Bayrakdar, Bayram. "Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında Devletler Hukuku Açısından 19. Yüzyılda Osmanlı'ya Sığınan Lehistan Ve Macar Mültecileri Hakkında Bazı Düşünceler". Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi Journal Of Modern Turkish History Studies XIX/39 (2019-Güz/Autumn), ss. 759-778., t.y., 20.

Betts, Alexander. Zorunlu Göç ve Küresel Politika. Çeviren: Seher Meltem Türkaslan. Hece Yayınları ve Dergileri, t.y. [https:// books.google.com.tr/books?id=1iYqEAAQBAJ](https://books.google.com.tr/books?id=1iYqEAAQBAJ).

Betts, Alexander, Gil Loescher, ve James Milner. BMMYK: Mülteci Koruma Siyaseti ve Pratiği. Çeviren: Özgün Emre KOÇ. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınevi, 2017.

“BMMYK Sığınmacıların Gözaltına Alınmasına ve Gözaltı Alternatiflerine İlişkin Geçerli Kriterler ve Standartlar Hakkında Kılavuz İlkeler”. BMMYK, 2012. <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opensslpdf.pdf?reldoc=y&docid=55fa69a54>.

Boyacı, Özgem Tuğçe Gümüş. “İklim Değişikliği Nedeniyle Yerinden Edilmiş Kişilerin Korunmasına Yönelik İlk Kararlar ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Geri Göndermeme İlkesi”. İnsan Hakları Yıllığı 38 (2020): 41-81.

Canyaş, Aslı Bayata. “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Kapsamındaki Geri Gönderme Yasağının Uygulanma Koşullarının AİHM Kararları Çerçevesinde İrdelenmesi”. Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 5, sy 1 (2015): 73-90.

Cornelisse, Galina. Immigration Detention and Human Rights: Rethinking Territorial Sovereignty. Immigration and Asylum Law and Policy in Europe, v. 19. Leiden ; Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2010.

Costello, C. The Human Rights of Migrants in European Law. Oxford Studies in European Law. OUP Oxford, 2016. <https://books.google.com.tr/books?id=MolmCwAAQBAJ>.

Costello, Cathryn. “Human Rights and the Elusive Universal Subject: Immigration Detention Under International Human Rights and EU Law”. " Indiana Journal of Global Legal Studies: Vol. 19 : Iss. 1 , Article 10., t.y. <https://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1478&context=ijgls>.

Costello, Cathryn, ve Yulia Ioffe. “Non-penalization and Non-Criminalization”. Oxford University Press, 2021. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10134602/1/Ch.51%20Non-penalization%20and%20Non-Criminalization.pdf>.

Costello, Cathryn, Yulia Ioffe, ve Teresa Büchsel. “Article 31 of the 1951 Convention Relating to the Status of Refugees”, 2017.

Çavuşoğlu, Merve. “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin İdari Gözetim İçtihadı: Gereklilik İncelemesinin Yokluğuna Dair Eleştirel Ve Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, 2022, 192.

Çelik, Neşe Baran. "Türk Hukukunda Uluslararası Koruma Başvurusunda Bulunan veya Uluslararası Korumadan Yararlanan Yabancıların Hak ve Yükümlülükleri". İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 6, sy 3 (2015): 67-148.

Çelikel, Aysel, ve Öztekin Gelgel Günseli. Yabancılar Hukuku. 26. bs. İstanbul: Beta Yayınları, 2021.

Çiçekli, Bülent. "Göç terimleri sözlüğü". Cenevre: Uluslararası Göç Örgütü Yayınları, sy 18 (2009).

———. Yabancılar ve Mülteci Hukuku. 6. bs. Ankara: Seçkin, 2016.

Demirdal, M. Balkan. "İşkence Ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani Veya Küçültücü Muamele Veya Cezaya Karşı Sözleşme". İçinde İnsan Hakları Hukuku(Ed:İlyas DOĞAN), 201-21. Astana Yayınları, 2013.

Demirhan, Yılmaz, ve Seyfettin Aslan. "Türkiye'nin sınır ötesi göç politikaları ve yönetimi". Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi 5, sy 1 (2015): 23-62.

Doğan, İlyas. İnsan Hakları Hukuku. 1. bs. Ankara: Astana Yayınları, t.y.

Dost, Süleyman. "Ulusal Ve Uluslararası Mevzuat Çerçevesinde Ülkemizdeki Suriye'li Sığınmacıların Hukuki Durumu". Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4, sy 1 (2014): 27-69.

Edwards, Alice. "Temporary protection, derogation and the 1951 Refugee Convention." Melbourne Journal of International Law 13, sy 2 (2012): 595-635.

Ekşi, Nuray. 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda İdari Gözetim. İstanbul: Beta Yayınları, 2014.

———. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Abdolkhani ve Karimnia-Türkiye Davası. İstanbul: Beta Yayınları, 2010.

———. "İklim Mültecileri". Göç Araştırmaları Dergisi, sy 4 (t.y.): 10-58.

———. "Mevzuat ve Antlaşmalar Kapsamında Çocukların Uluslararası Korunması". Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, sy 7 (t.y.).
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/229914>.

Erbaş, Hayriye, ve Özlem Alioğlu Türker. "Göç Araştırmaları Alanında Kavramsal Sorunlar Ve Etik/Politik Sorumluluk". Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi 59, sy 2 (2019): 883-911.

Erdoğan, Mustafa. İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku. 7. bs. Ankara: Hukuk Yayınları, 2019.

Erol, Gonca. "Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuruda 'Tedbir'". Türkiye Barolar Birliği Dergisi, sy 130 (2017): 55-88.

Erten, Rifat. "Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu Hakkında Genel Bir Değerlendirme". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, Sa. 1, 2015, 50.

Fatma Akaltun Fırat / Türkiye, No. 34010/06 (AİHM 10 Eylül 2013).

Feller, Erika, Volker Türk, ve Frances Nicholson. "Refugee Protection in International Law: UNHCR's Global Consultations on International Protection". Refugee Survey Quarterly 22 (2003). <https://www.refworld.org/pdfid/4bed15822.pdf>.

Gilman, Denise. "Realizing Liberty- The Use of International Human Rights Law to Realign Immigration Deterntion in the United States". Fordham Int'l LJ 36 (2013): 243.

Goldenziel, Jill I. "The curse of the nation-state: Refugees, migration, and security in international law". Ariz. St. LJ 48 (2016): 579.

Goodwin-Gill, Guy S. "Article 31 of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees: Non-penalization, Detention and Protection". Refugee protection in international law: UNHCR's global consultations on international protection, 2001, 185-252.

Gözler, Kemal, ve Gürsel Kaplan. İdare Hukuku Dersleri. 19. Bursa: Ekin Yayınevi, 2017.

Guy S, Goodwin-Gill, McAdam Jane, ve Emma Dunlop. The Refugee in International Law. 4. bs. Oxford University Press, 2021. <https://doi.org/10.1093/law/9780198808565.001.0001>.

Günay, Enver, Dilek Atılgan, ve Emine Serin. "Dünya'da ve Türkiye'de Göç Yönetimi". Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 7, sy 2 (2017): 37-60.

Hathaway, James C. The rights of refugees under international law. Cambridge University Press, 2005.

İçduygu, Ahmet, ve Damla B. Aksel. "Türkiye'de Düzensiz Göç". Uluslararası Göç Örgütü Türkiye, 2012. <http://madde14.org/images/1/15/IOMTurkiyeDuzensizGoc.pdf>.

İneli Ciğer, Meltem. "Silahlı Çatışma Durumlarında Ayrım Gözetmeyen Şiddet Hareketlerinden Kaçan Kişilerin Avrupa Birliği Hukuku Ve Türk Hukukunda İkincil Korunması". Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 20, sy 1 (2018): 199-237.

Kaya, Mahmut. "Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Gruplara Yönelik Şiddet". Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi, sy 4-5 (2020): 231-43.

Kilkelly, Ursula. İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz. İnsan Hakları El Kitapları, No. 1. Avrupa Konseyi, 2018. https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/10122019113948_ozel_hayat.pdf.

Kuşcu, Döndü. "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Hükümleri Uyarınca Sınır Dışı Edilmelerine Karar Verilen Yabancıların İdari Gözetim Altına Alınmaları". Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 22, sy 37 (2017): 241-84.

Lauterpacht, Elihu, ve Daniel Bethlehem. "The Scope and Content of the Principle of Non-refoulement: Opinion". Cambridge University Press Cambridge, MA, 2003, 87-177.

McAdam, Jane. "Complementary protection and beyond: How states deal with human rights protection". Sydney Law School Research Paper, sy 06/18 (2005).

Miller, Mark J., ve Stephan Castles. Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri. 1. bs. Çevirmen: Bülent Uğur Bal, İbrahim Akbulut. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2008.

Özbek, Nimet. "Aihm Kararları Işığında Yukk'nda İdarî Gözetimin Uygulandığı Mekânlar Hakkında Ortak Sorunlar". TBB Dergisi 2015 (118), 2015, 36.

Özkan, Işıl. Göç İltica ve Sığınma Hukuku. 4. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

— — —. Göç ve Vatandaşlık Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

Öztürk, Neva Övünç. "Geçici korumanın uluslararası koruma rejimine uyumu üzerine bir inceleme". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 66, sy 1 (2017): 201-64.

— — —. Mülteci Hukuki Statüsünün Belirlenmesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.

Parlak, Türkan Melis. Avrupa Birliği Mülteci Hukuku Reformunda Düzensiz Göçmenlerin Statüleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

Pazarcı, Hüseyin. Uluslararası Hukuk. 16. Ankara: Turhan Kitapevi, 2017.

Reidy. İşkencenin yasaklanması: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesi'nin Uygulanmasına İlikin Kılavuz. İnsan Hakları El Kitapları, No:6. Avrupa Konseyi, 2002.

Serbestoğlu, İbrahim. "Zorunlu Bir Modernleşme Örneği Olarak Osmanlı Tabiiyet Kanunu". OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi 29, sy 29 (2011): 193-214.

Şenzümrüt, Emine. "Türkiyede Geri Gönderme Merkezleri". Ankara Hacı Bayram Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Merkezi Amme İdaresi Ana Bilim Dalı / Göç Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 2019.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=WA7LB4VnssCCXwOBnjqgcw&no=PQgHRrzR5MPgYqfRRSfuPg>.

Şirin, Tolga. Özgürlük ve Güvenlik Hakkı. C. Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-1. Ankara: Avrupa Konseyi, 2018.

Topal, Ahmet Hamdi. Mülteci Hukuku ve Silahlı Çatışma Kaynaklı Sığınmacılar. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.

Topcuoğlu, Reyhan Atasü. "Göç Yazınındaki Düzenli Ve Düzensiz Göç Kavramları: İnsan Hakları Temelinde Bir Kavramsal Sorgulama". İnsan Hakları Yıllığı 34 (2016): 1-20.

"Vatansız Kişilerin Hukukî Durumuna Dair Sözleşme", <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/20141025-5-1.pdf> 2014.

Weis, Paul. "The Travaux Préparatoires Analysed with a Commentary", C. 1. The Refugee Convention 1951, 1995.

Wilsher, Daniel. Immigration Detention: Law, History, Politics. Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 2012.

Yalçıntaş Deli, Simin. "Uluslararası İnsan Hakları Ve Mülteci Hukuku İle 6458 Sayılı Kanuna Göre Sığınmacıların İdari Gözetimi". Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2020. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/71307/616747.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Yenisey, Feridun, ve Ayşe Nuhoglu. Ceza Muhakemesi Hukuku. 9. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.

BELGELER

1951 Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme, https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/KM___/d00/c002/km__00002024s0053.pdf

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, m.78, <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>

Avrupa Birliğine Katılım İçin Ulusal Eylem Planı (2021-2023), T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı,

Avrupa İkamet Sözleşmesi, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c025/tbmm18025076ss0126.pdf>

BM Keyfi İdari Gözetime İlişkin Çalışma Grubu, Göçmenlerin özgürlükten yoksun bırakılması üzerine Gözden Geçirilmiş 5 sayılı Mütalaa

BMMYK, Mülteci Statüsünün Belirlenmesinde Uygulanacak Ölçütler Ve Usuller Hakkında Elkitabı(Yeniden Gözden Geçirilmiş Tercüme Şubat 2013) Paragraf 28.

BMMYK, “Sığınmacıların Gözaltına Alınmasına ve Gözaltı Alternatiflerine İlişkin Geçerli Kriterler ve Standartlar Hakkında Kılavuz İlkeler” 2012, <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opensslpdf.pdf?reldoc=y&docid=55fa69a54>.

Cartagena Declaration on Refugees, adopted by the Colloquium on the International Protection of Refugees in Central America, Mexico and Panama, Cartagena de Indias, Colombia, 22 November 1984, <https://www.unhcr.org/about-us/background/45dc19084/cartagena-declaration-refugees-adopted-colloquium-international-protection.html>

Committee on Migration, Refugees and Displaced Persons, Criminalisation of irregular migrants: a crime without a victim, Report | Doc. 13788 | 07 May 2015, <https://pace.coe.int/en/files/21767/html>

Conclusion on International Cooperation and Burden and Responsibility Sharing in Mass Influx Situations, No. 100 (LV) – 2004, <https://www.unhcr.org/excom/exconc/41751fd82/conclusion-international-cooperation-burden-responsibility-sharing-mass.html>

Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees, <https://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L.2022.071.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2022%3A071%3ATOC>

Council of Europe: Committee of Ministers Twenty Guidelines on Forced Return (4 May 2005) Guideline 10, <https://www.coe.int/t/dg3/>

migration/archives/Source/MalagaRegConf/20_Guidelines_Forced_Return_en.pdf

Council of Europe: Recommendation Rec(2003)5 of the Committee of Ministers to member states on measures of detention of asylum seekers, https://rm.coe.int/16805e0313#_ftn1

CPT Gözetim Altında Tutulan Yasa Dışı Göçmenler Bilgi Notu, CPT/Inf(2017)3, <https://rm.coe.int/1680727f8d>

Directive 2008/115/EC of The European Parliament And Of The Council of 16 December 2008 on Common Standards And Procedures in Member States For Returning Illegally Staying Third-Country Nationals <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0115&from=EN>

Directive 2008/115/Ec Of The European Parliament And Of The Council of 16 December 2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008L0115&from=EN>

Directive 2013/32/Eu Of The European Parliament And Of The Council Of 26 June 2013 On Common Procedures For Granting And Withdrawing International Protection (Recast) Article 9

Directive 2013/33/Eu Of The European Parliament And Of The Council of 26 June 2013 laying down standards for the reception of applicants for international protection (recast) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0033&from=EN>

Directive 2011/95/EU, 13 December 2011, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32011L0095>

Directive 2013/33/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 laying down standards for the reception of applicants for international protection (recast), Article 8/3-c, EUR-Lex - 32013L0033 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

European Union: Council of the European Union, Council Directive 2001/55/EC of 20 July 2001 on Minimum Standards for Giving Temporary Protection in the Event of a Mass Influx of Displaced Persons and on

Measures Promoting a Balance of Efforts Between Member States in Receiving such Persons and Bearing the Consequences Thereof, 7 August 2001, OJ L.212/12-212/23; 7.8.2001, 2001/55/EC, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ddcee2e4.html>,

Executive Committee of the High Commissioner for Refugees No. 7 (XXVIII) Expulsion (1977) , par. (e), No. 44 (XXXVII) Detention Of Refugees And Asylum-Seekers (1986) No. 50 (XXXIX) General (1988) par.(i) No. 85 (XLIX) - Conclusion on International Protection (1998) (Detention of asylum-seekers) par. (z/cc) <https://www.unhcr.org/en-my/578371524.pdf>

Executive Committee of the High Commissioner's Programme, Conclusion on the Provision of International Protection Including Through Complementary Forms of Protection No. 103 (LVI) - 2005, 7 October 2005, No. 103 (LVI), available at: <https://www.refworld.org/docid/43576e292.html>

Executive Committee General Conclusion on International Protection No. 102 (LVI) – 2005, p.(j) <https://www.refworld.org/docid/43575ce3e.html>

General Assembly resolution 3452 (XXX) 09 December 1975, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-protection-all-persons-being-subjected-torture-and>

Göç Bağlamında Etkin İdari Gözetim Alternatiflerinin Hukuki ve Uygulama Boyutu, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Yürütme Komitesi Analizi (CDDH) 7 Aralık 2017, (Erişim:11.11.2022) <https://rm.coe.int/goc-baglam-nda-etkin-idari-gozetim-alternatiflerinin-hukuki-ve-uygulam/1680a1d0f3>

Gözetiminde veya Tutuklu olan Kişilerin Korunmasına İlişkin BM İlkeleri, Genel Kurul Kararı 43/173 9 Aralık 1988, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3b00f219c.html>; Tutuklulara Yönelik Muameleye İlişkin BM Standart Asgari Kurallar 1955, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36e8.html>; Özgürlüklerinden Mahrum Bırakılan Çocukların Korunmasına ilişkin BM Kuralları, 1990, A/RES/45/113, 14 Aralık 1990, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3b00f18628.htm>

Güvenli, Sistemli ve Düzenli Göç için Küresel Mutabakatı,
<https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/files/k%C3%BCresel%20g%C3%B6%C3%A7%20mutabakat%C4%B1.pdf>

Helsinki Yurttaşlar Derneği, İstenmeyen Misafirler: Türkiye’de “Yabancı Misafirhaneleri”nde Tutulan Mülteciler(2007) <http://www.mhd.org.tr/images/yayinlar/MHM-53.pdf>

Herhangi Bir Biçimde Tutulan ya da Hapsedilen Bütün Kişilerin Korunması İçin İlkeler Bütünü, A/RES/43/173 sayılı BM belgesi (1988) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0032&from=EN>

ICCPR General Comments, Prohibition of Torture or Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (Replaces General Comment 7) Article 7 1992 HRI/GEN/1/Rev.9 (Vol. I) p.200, n.1, https://ccprcentre.org/page/view/general_comments/27786

İnsan hakları Evrensel Bildirgesi https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/trk.pdf.

İnsan Hakları Ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme’ye Ek Protokol No. 7, Strazburg, 22.XI.1984, https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf

İnsanlık Dışı, Küçük Düşürücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme ve bu Sözleşmeye ek Seçmeli Protokol <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/07/20110705M1-17-1.pdf>

İşkencenin Önlenmesi Derneği (APT) ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK). Göçmenlerin Gözaltına Alınmasının İzlenmesi Uygulama Kılavuzu, 2014, s.20, <https://www.refworld.org/cgi-bin/tehis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=55fa66c64>

Law Library Of Congress, U.S.. Global Legal Research Directorate, Issuing Body. Criminalization of Illegal Entry Around the World. [Washington, D.C.: The Law Library of Congress, Global Legal Research Directorate, 2019] Pdf. <https://tile.loc.gov/storage-services/service/ll/llgldr/2019685473/2019685473.pdf>

Law Library Of Congress, U.S.. Global Legal Research Directorate, Issuing Body. Criminalization of Illegal Entry Around the World. [Washington, D.C.: The Law Library of Congress, Global Legal Research Directorate, 2019] Pdf. <https://tile.loc.gov/storage-services/service/ll/llgldr/2019685473/2019685473.pdf>

NHCR Revised Guidelines on Applicable Criteria and Standards relating to the Detention of Asylum Seekers(1999) [https:// www. unhcr. org/protection/globalconsult/3bd036a74/unhcr-revised-guidelines-applicable -criteria-standards-relating-detention.html](https://www.unhcr.org/protection/globalconsult/3bd036a74/unhcr-revised-guidelines-applicable-criteria-standards-relating-detention.html)

OHCHR Discussion Paper: Expulsion of aliens in international human rights law, s.2, [https://www.unhcr.org/protection/migration/4bf6813a9/ ohchr-discussion-paper-expulsion-aliens-international-human-rights-law. html?query=expulsion](https://www.unhcr.org/protection/migration/4bf6813a9/ohchr-discussion-paper-expulsion-aliens-international-human-rights-law.html?query=expulsion)

Organization of African Unity (OAU), Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa ("OAU Convention"), 10 September 1969, 1001 U.N.T.S. 45, [https:// www.refworld.org/docid/ 3ae6b36018.html](https://www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html)

Organization of American States (OAS), American Convention on Human Rights, "Pact of San Jose", Costa Rica, 22 November 1969, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b36510.html>

Regional Refugee Instruments & Related, Cartagena Declaration on Refugees, Colloquium on the International Protection of Refugees in Central America, Mexico and Panama, 22 November 1984, [https:// www. refworld. org/docid/3ae6b36ec.html](https://www.refworld.org/docid/3ae6b36ec.html)

Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

The Office of the High Commissioner for Human Rights, The criminalisation of irregular migration, [https://www.ohchr. org/ sites/ default/](https://www.ohchr.org/sites/default/)

files/Documents/Issues/Migration/GlobalCompactMigration/Criminalisation
IrregularImmigration.pdf

Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair
Uluslararası Sözleşme

UN Ad Hoc Committee on Refugees and Stateless Persons, Ad Hoc
Committee on Statelessness and Related Problems, Status of Refugees and
Stateless Persons - Memorandum by the Secretary-General, 3 January 1950,
E/AC.32/2, Article 25, par. 2, (Erişim:19.11.2022) [https:// www.
refworld.org/docid/3ae68c280.html](https://www.refworld.org/docid/3ae68c280.html)

UN Ad Hoc Committee on Refugees and Stateless Persons, Ad Hoc
Committee on Statelessness and Related Problems, First Session: Summary
Record of the Twenty-Fourth Meeting Held at Lake Success, New York, on
Friday, 3 February 1950, at 2.30 p.m. , 13 February 1950, E/AC.32/SR.24,
L.26 (Erişim: 19.11.2022) <https://www.refworld.org/docid/3ae68c1d28.html>

UN High Commissioner for Refugees, Detention of Refugees and Asylum-
Seekers, 13 October 1986. No. 44 (XXXVII) - 1986. (h)
<https://www.unhcr.org/4aa764389.pdf>

UN High Commissioner for Refugees, Detention of Refugees and Asylum-
Seekers, 13 October 1986. No. 44 (XXXVII) - 1986. (Erişim: 18.11.2022)
<https://www.unhcr.org/4aa764389.pdf>

UN Human Rights Committee (HRC), CCPR General Comment No. 15: The
Position of Aliens Under the Covenant, 11 April 1986, (5) :
<https://www.refworld.org/docid/45139acfc.html>

UN Human Rights Committee (HRC), CCPR General Comment No. 20: Article
7 (Prohibition of Torture, or Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment
or Punishment), 10 March 1992, [https:// www. refworld.
org/docid/453883fb0.html](https://www.refworld.org/docid/453883fb0.html)

UN Human Rights Council: Addendum to the Report of the Working Group
on Arbitrary Detention, Mission to Turkey(7 February 2007) p.87-90,
<https://www.refworld.org/docid/461f3bb82.html>,

UNHCR ExCom, Protection of Asylum-Seekers in Situations of Large-Scale Influx No. 22 (XXXII) – 1981, <https://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c6e10/protection-asylum-seekers-situations-large-scale-influx.html>

UNHCR Executive Committee Expulsion No. 7 (XXVIII) – 1977, <https://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c4320/expulsion.html>

UNHCR Executive Committee, Non-Refoulement No. 6 (XXVIII) – 1977 (c), <https://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c43ac/non-refoulement.html>

UNHCR Executive Committee, Non-Refoulement No. 622 (XXXII) – 1981, I, II. <https://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c6e10/protection-asylum-seekers-situations-large-scale-influx.html>

UNHCR Executive Committee, Refugees Without an Asylum Country No. 15 (XXX) – 1979, <https://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c960/refugees-asylum-country.html>

UNHCR, Guidelines on Temporary Protection or Stay Arrangements, Art.1 <https://www.unhcr.org/protection/expert/5304b71c9/guidelines-temporary-protection-stay-arrangements.html>

UNHCR, Note on International Protection, A/AC.96/815, page 5, paragraph 11, https://digitallibrary.un.org/record/172827/files/A_AC-96_815-EN.pdf?ln=en

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Kapsamında İdari Gözetime Alternatif Yöntemlerin Değerlendirilmesi (Aralık 2020) Mültecilerle Dayanışma Derneği

AİHM KARARLARI

A.F. / Yunanistan (no. 53709/11)

A.M. / Fransa, no. 12148/18, 29 Nisan 2019

AA / Yunanistan, no. 12186/08, 22.07.2010

Abdolkhani ve Karimnia/Türkiye, no. 30471/08, 22 Eylül 2009

Akkad/Türkiye, no.1557/19, 21 Haziran 2022

Akkoç-Türkiye Davası, Başvuru no : 22947/93 ve 22948/93

Aksoy /Türkiye, No: 21987/93, 18/12/1996,

Aliev/Türkiye, no. 30518/11, 21 Ekim 2014,

Alimov/Türkiye, no.14344/13, 6 Eylül 2016

Amuur/Fransa, 197/76/92, 25.06.1196

Asalya/Türkiye, no. 43875/09, no. 43875/09

Azimov/Rusya, no. 67474/11, 18 Nisan 2013

Babajanov/Türkiye, B. No: 49867/08, 10/5/2016

Campbell/Birleşik Krallık, No:13590/88, 25/03/1992

Çelik ve İmret/Türkiye, no: 44093/98, 26/10/2004

Dougoz/Yunanistan, no. 40907/98, 06.06.2021

Dougoz/Yunanistan, no. 40907/98, 6 Mart 2001,

F.G./İsveç, no.43611/11, 23.03.2016

Fatma Akaltun Fırat / Türkiye, No. 34010/06, 10 Eylül 2013

G.B. ve diğerleri/Türkiye, no.4633/15, 17.10.2019

Gaforov/Rusya, no. 25404/09, 21 Ekim 2010

Ghorbanov ve diğerleri/Türkiye, B. No: 28127/09, 3/12/2013

Giacomelli/İtalya, No:59909/00, 02/11/2006

Horshill /Yunanistan(no. 70427/11)

J.K. ve Diğerleri / İsveç [BD], no. 59166/12, 23 Ağustos 2016

J.R. ve Diğerleri /Yunanistan (no. 22696/16)

Jabari / Türkiye , no. 40035/98, 11 Temmuz 2000

Jabari/Türkiye, No. 40035/98, 11.07. 2000

JK. ve diğerleri/İsveç [BD], B. No: 59166/12, 23/8/2016

K.G. / Belçika (no. 52548/15)

Labita/İtalya, no. 26772/95, 6 Nisan 2000

Longa Yonkeu / Letonya, no. 57229/09, 15 Kasım 2011

Louled Massou / Malta, no. 24340/08, 27 Temmuz 2010

M.A. / Belçika, no. 19656/18, § 78, 27 Ekim 2020

M.N. ve diğerleri/Türkiye, no.40462/16, 21.06.2021

M.S.S. v. Belçika ve Yunanistan, no. 30696/09, 21.01. 2011

Mahmundi ve Diğerleri / Yunanistan, (no. 14902/10)

Mamatkulov ve Aksarov/Türkiye [BD], B. No: 46827/99, 4/2/2005

Mammadov/Azerbaycan, no: 34445/04, 11/1/2007

Marckx/Belçika, no. 6833/74, 13 June 1979

Mathloom/ Yunanistan, no. 48883/07, 24 Nisan 2012

Merabishvili/Gürcistan, no. 72508/13, 28/11/2017

Mohamad/Yunanistan, no. 70586/11, 11.12.2014

MS.S./Belçika ve Yunanistan [BD], B. No: 30696/09, 21/1/2011

Mubilanzila Mayeka and Kaniki Mitunga/Belçika (no. 13178/03)

Musaev/Türkiye no.72754/11, 21 Ekim 2014

Muskhadzhiyeva and others v. Belçika (no. 41442/07)

Niemietz/Almanya, No. 13710/88(16 December 1992)

Popov/Fransa (no.39472/07)

Rantsev / Kıbrıs ve Rusya, no. 25965/04, 7 Ocak 2010

Riad ve Idiab/Belçika, no. 29787/03 ve 29810/03, 24 Ocak 2008

RU / Yunanistan Davası (no. 2237/08)

S.D./Yunanistan, no. 53541/07, 11/06/2009

Saadi/İtalya [BD], B. No: 37201/06, 28/2/2008

Selahattin Demirtaş/Türkiye, No. 14305/17, 22 Aralık 2020

Selmouni/Fransa, B. No: 25803/94, 28/7/1999

Soering/Birleşik Krallık , 1/1989/161/217, 7 Temmuz 1989

Soering/Birleşik Krallık, B. No: 14038/88, 7/7/1989

Soldadenko/Ukrayna, no.2440/07, 23/10/2008

Svinarenko ve Slyadnev / Rusya [BD] , no. 32541/08 ve 43441/08

Tehrani ve Diğerleri/Türkiye, no. 32940/08, 41626/08 ve 43616/08, 13 Nisan 2010

Yarashonen/Türkiye no.72710/1, 24.06.2014

Z.N.S./Türkiye, no. 21896/08, 19.01.2010

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

K.A. [GK], B. No: 2014/13044, 11/11/2015

AYM, E.2016/37, K.2016/135, 14/07/2016

Demet Hussen Najem, B. No: 2019/438, 27/7/2022

Serap Tortuk, B. No: 2013/9660, 21/1/2015

Ümit Karaduman, B. No: 2020/20874, 2/2/2022

Oksana Chicheishvili, B. No: 2014/19023, 20/12/2017

Mehmet Hankuş, B. No: 2019/24153, 12/1/2023

Y.K., B. No: 2016/14347, 2/6/2020

Rıda Boudraa, B. No: 2013/9673, 21/1/2015

K.A. [GK], B. No: 2014/13044, 11/11/2015

F.A. ve M.A., B. No: 2013/655, 20/1/2016

A.V. ve diğ erleri, B. No: 2013/1649, 20/1/2016

F.K. ve diğ erleri, B. No: 2013/8735, 17/2/2016

T.T.; A.S., B. No: 2014/2841, 9/6/2016

I.S. ve diğ erleri, B. No: 2014/15824, 22/9/2016

K.A. [GK], B. No: 2014/13044, 11/11/2015,

W.J.F.N. [GK], B. No: 2019/35114, 14/12/2022

Sylvia Tifuh, B. No: 2019/8162, 15/3/2022.

Muhammed Yunus Hamid Al Wahab, B. No: 2020/3151, 14/4/2022,

Miad Najeeb Mohamad Salih Haio, B. No: 2020/3155, 14/4/2022

Mohammed Najm Hayoo, B. No: 2020/3137, 14/4/2022

Dbouba/T rkiye, §52, 15916/09, 13.07.2010

Gulnura Toktomambetova, B. No: 2018/29906, 15/3/2022

Aisulu Aldenova, B. No: 2018/10055, 16/3/2022

A.G., B. No: 2018/6143, 16/12/2020

Sherapat Yagmyrova, B. No: 2017/11905, 21/7/2020

Oksana Chicheishvili, B. No: 2014/19023, 20/12/2017

G.B. ve diğ erleri/T rkiye, no.4633/15, 17.10.2019,

Abdulkadir Yapuquan [GK], B. No: 2016/35009, 2/5/2019, §120)

Onur Doğ anay, B. No: 2013/1977, 9/1/2014

Ali Sakaan, B. No: 2019/37382, 4/7/2022

Cezmi Demir ve diğeri, B. No: 2013/293, 17/7/2014

Majid Momtaz, B. No: 2017/24261, 30/9/2020

Miade Najeeb Mohamad Salih Haio, B. No: 2020/3155, 14/4/2022

Solmaz Mamedova, B. No: 2015/6724, 8/1/2020

Azad Ahmadpoori ve diğeri, B. No: 2019/27008, 6/10/2022

B.T. [GK], B. No: 2014/15769, 30/11/2017

T.B., B. No: 2020/2000, 31/1/2023,

Miade Najeeb Mohamad Salih Haio, B. No: 2020/3155, 14/4/2022

Hooman Hosseinpour [GK], B. No: 2021/47168, 29/9/2022

A.S.I.A. ve diğeri, B. No: 2018/11825, 6/10/2021

T.B., B. No: 2020/2000, 31/1/2023

A.D., B. No:2014/19506, 3/4/2019

Afsane Rostami, B. No: 2021/599, 14/4/2022

DİĞER KARARLAR

İstanbul 1. SCH, Değişik İş No.2015/3952 D.İş, Karar Tarihi: 20.11.2015

İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği, 2018/2339 D.İş, T.4/4/2018

Ioane Teitiota v. New Zealand (advance unedited version),
CCPR/C/127/D/2728/2016, UN Human Rights Committee (HRC), 7 January
2020, available at: <https://www.refworld.org/cases,HRC,5e26f7134.html>

Roger Judge v. Canada, CCPR/C/78/D/829/1998, UN Human Rights
Committee (HRC), 13 August 2003, par.13.3, [https:// www.
refworld.org/cases,HRC,404887ef3.html](https://www.refworld.org/cases,HRC,404887ef3.html)

RAPORLAR

Amnesty International, Europe's Gatekeeper: Unlawful Detention and Deportation of Refugees from Turkey, December 2015, [https:// www.amnesty.org/en/documents/eur44/3022/2015/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/eur44/3022/2015/en/)

Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) ,Ülke Raporu: Türkiye - Asylum Information Database, https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2022/01/AIDA-TR_2020update_Turkish.pdf

Avukatların Gözünden Geri Gönderme Merkezleri Ve İdari Gözetim Alanları Çalıştayı, https://www.izmirbarosu.org.tr/Upload/files/geri_gonderme_rapor.pdf

Avukatların Gözünden Geri Gönderme Merkezleri Ve İdari Gözetim Alanları Çalıştayı ,[https://www.izmirbarosu.org.tr/ Upload/ files/ geri_gonderme_rapor.pdf](https://www.izmirbarosu.org.tr/Upload/files/geri_gonderme_rapor.pdf)

Council of Europe, Report of the fact-finding mission to Turkey by Ambassador Tomáš Boček, Special Representative of the Secretary General on migration and refugees, 30 May – 4 June 2016, 10 August 2016, SG/Inf(2016)29, <https://www.refworld.org/docid/5a4cb0604.html>

CPT, Report to the Turkish Government on the visit to Turkey carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 4 to 17 June 2009, <https://rm.coe.int/168069828e>

CPT, Report to the Turkish Government on the visit to Turkey carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 9 to 21 June 2013, <https://rm.coe.int/1680698344>

CPT, Report to the Turkish Government on the visit to Turkey carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 16 to 23 June 2015, <https://rm.coe.int/pdf/168075ec0a>

CPT, Report to the Turkish Government on the visit to Turkey carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or

Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 10 to 23 May 2017,
<https://rm.coe.int/16809f209e>

Harmandalı Geri Gönderme Merkezindeki kötü muamele iddialarına dair
İzmir Barosunun tespit ve aktarımı için. <https://www.izmirbarosu.org.tr/HaberDetay/2724/harmandali-geri-gonderme-merkezi-yine-iskence-iddialari-ile-aniliyor>

Hatay Barosu 2021 - 2022 Faaliyet Raporu, https://web2.e-baro.web.tr/uploads/31/DERGI/faaliyet_raporu_2022.pdf

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Türkiye: Yüzlerce Mülteci Suriye'ye Sınır Dışı Edildi, <https://www.hrw.org/tr/news/2022/10/24/turkey-hundreds-refugees-deported-syria>

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi 2018-2019 yılı Raporu,
<https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/aihm/INSANHAKLARIDEGERLENDIRMERAPORU-2018-2019.pdf>

İzmir Barosu Göç ve İltica Komisyonu, İzmir Geri Gönderme Merkezlerinde Adalet Erişim Hakkı Çerçevesinde Yaşanan Sorunlar, <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfsosya/izmir-geri-gonderme-merkezlerinde-adalete-erisim-hakki-cercevesinde-yasanan-sorunlar2017713112147450.pdf>

İzmir Geri Gönderme Merkezlerinde Adalet Erişim Hakkı Çerçevesinde Yaşanan Sorunlar, İzmir Barosu Göç ve İltica Komisyonu, s.14-16 (Erişim:10.11.2022) <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfsosya/izmir-geri-gonderme-merkezlerinde-adalete-erisim-hakki-cercevesinde-yasanan-sorunlar2017713112147450.pdf>

Lütfullah Tacik'in Ölümüne ve Van Geri Gönderme Merkezine İlişkin Rapor, Rapor No : 2014/05, <http://www.madde14.org/images/7/75/TihkLTacikRapor2014.pdf>

TBMM, Edirne, İstanbul ve Kırklareli İllerinde Bulunan Geri Gönderme Merkezleri Hakkında İnceleme Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/Files/Komisyonlar/insanHaklari/belge/Edirne,%20%C4%B0stanbul%20ve%20K%C4%B1rklareli%20%C4%B0llerinde%20Bulunan%20Geri%20G%C3%B6n>

derme%20Merkezleri%20Hakk%C4%B1nda%20%C4%B0nceleme%20Raporu.pdf

TBMM, İzmir Ve Aydın İllerinde Bulunan Geri Gönderme Merkezleri İncelemesi Raporu, https://www.tbmm.gov.tr/Files/Komisyonlar/insanHaklari/docs/2017/izmir_aydin_rapor.pdf

TİHEK, Antalya Geri Gönderme Merkezi Ziyareti Raporu, Rapor no:2022/23, https://tihek.gov.tr/upload/file_editor/2022/07/1657107997.pdf

TİHEK, Çanakkale Ayvacık Geri Gönderme Merkezi Ziyaret Raporu Rapor No: 2021/11, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/927D69.pdf>

TİHEK, Erzurum Aşkale Geri Gönderme Merkezi Ziyareti, Rapor No:2018/16, https://www.tihek.gov.tr/upload/file_editor/2019/03/1551702339.pdf

TİHEK, Gaziantep Geri Gönderme Merkeziziyareti Raporu, Rapor No:2019/05, https://www.tihek.gov.tr/upload/file_editor/2019/07/1562585466.pdf

TİHEK, İzmir Harmandalı Geri Gönderme Merkezi Ziyaret Raporu, Rapor No: 2022/53, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/AB172A.pdf>

TİHEK, Kayseri Geri Gönderme Merkezi Ziyareti Raporu Rapor No: 2022/07, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/9D0962.pdf>

TİHEK, Kocaeli Geri Gönderme Merkezi Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/02, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/D5BC07.pdf>

TİHEK, Van Kurubaş Geri Gönderme Merkezi Ziyareti, Rapor No: 2020/10, <https://www.tihek.gov.tr/public/images/kararlar/10B0E9.pdf>

TİHEK,Ankara Akyurt Geri Gönderme Merkezi Ziyareti, Rapor No: 2020/20, https://tihek.gov.tr/upload/file_editor/2021/07/1625130267.pdf

Uluslararası Mülteci HaklarıDerneği(IRRA)&Global Detention Project(GDP), "Joint Submission To The Un Committee On The Elimination Of Discrimination Against Women 82 nd Session June–July 2022 Issues Relating To Women Refugees, Asylum Seekers, Migrants, And Immigration Detention.", 2022, https://umhd.org.tr/en/upload/Dokuman/opt-int_cedaw_css_tur_48687_e_40241-RSXE5PYD1SG8WZMBDIC3.pdf

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

<http://www.ankara.gov.tr/il-goc-idaresi-mudurlugu>

<https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/242295-hdp-geri-gonderme-merkezi-ndeki-siddeti-meclis-e-tasidi>

<https://multeci.org.tr/2013/12/18/geri-kabul-anlasmasi-ne-anlama-geliyor/>

<https://t24.com.tr/haber/van-saray-da-iki-sozlesmeli-er-multeci-kadina-tecavuz-iddiasiyla-tutuklandi,1083285>

https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/kpb/uep/21_23_UEP_TR.pdf

https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf

<https://www.evrensel.net/haber/437508/van-geri-gonderme-merkezindeki-tecavuz-davasinda-saniklara-15er-yil-hapis-cezasi>

<https://www.evrensel.net/haber/437508/van-geri-gonderme-merkezindeki-tecavuz-davasinda-saniklara-15er-yil-hapis-cezasi>

<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>

<https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

<https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/files/GENEL.pdf>

<https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/files/k%C3%BCresel%20g%C3%B6%C3%A7%20mutabakat%C4%B1.pdf>

<https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/yonetmelikler/Temel-Belgeler/Iltica-Ve-Goc-Ulusal-Eylem-Plani.pdf>

<https://www.goc.gov.tr/uluslararası-koruma-istatistikler>

<https://www.goc.gov.tr/yilbasindan-bu-yana-8-bin-571-duzensiz-gocmen-sinir-disi-edildi3>

<https://www.ihd.org.tr/askale-geri-gonderme-merkezinde-neler-oluyor/>

<https://www.izmirbarosu.org.tr/HaberDetay/1598/meslektaslarimizin-ugradigi-kotu-muamele-nedeniyle-harmandali-geri-gonderme-merkezinde-basin-aciklamasi-yapildi>

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/8322.pdf>

<https://www.statueofliberty.org/ellis-island/overview-history/>.

<https://www.tihek.gov.tr/kurumumuz-tarafindan-tespit-edilen-kotu-muamele-hakkinda-basin-aciklamasi;>

<https://www.unhcr.org/tr/>

<https://www.unhcr.org/tr/unhcrnin-tarihcesi>

<https://www.unhcr.org/tr/wp-content/uploads/sites/14/2022/11/Bi-annual-fact-sheet-2022-09-Turkiye.pdf>

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/KM___/d00/c002/km__00002024ss0053.pdf

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/KM___/d00/c002/km__00002024ss0053.pdf